

CMSD

NATIONAL
CONFERENCE
2022

รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ เครือข่ายด้านการจัดการชุมชน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 7

"นวัตกรรมการจัดการชุมชน
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน"

คำนำ

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบ้านและชุมชน ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้ภาคทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กัน และนำองค์ความรู้สู่การปฏิบัติภาคสนามร่วมกับชุมชน อีกทั้งได้เรียนกระบวนการวิจัยและการสัมมนา การเขียนรายงานการวิจัยและนำเสนอผลงานวิจัย นอกจากนี้ยังได้นำองค์ความรู้และกระบวนการวิจัยไปพัฒนาและต่อยอดเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและชุมชน โดยทำโครงการวิจัยร่วมกับองค์กรและสถานประกอบการในการฝึกสหกิจศึกษา และนำเสนอผลงานวิจัยต่อองค์กรและสถาบันการศึกษา จึงถือเป็นการเผยแพร่งานวิจัยสู่สาธารณชน เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ทางวิชาการ สามารถนำไปสู่การพัฒนาผลงานให้มีคุณค่ามากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การสร้างเครือข่ายด้านวิชาการและวิจัยด้านการจัดการชุมชน ยังเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการขับเคลื่อนงานวิจัยชุมชน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพทางวิชาการและประสบการณ์ทางวิชาชีพก่อนออกไปสู่การทำงานในอนาคต หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบ้านและชุมชน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ร่วมมือกับสาขาวิชาชุมชนศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในการจัดโครงการพัฒนาเครือข่ายการศึกษาวิจัยและความสัมพันธ์ด้านการจัดการชุมชนของคณาจารย์และนักศึกษา 3 สถาบัน และยกระดับเป็นการประชุมวิชาการระดับชาติ เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ในปี พ.ศ. 2559 โดยมีสาขาวิชาบ้านและชุมชน เป็นเจ้าภาพครั้งแรก และหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพในปีต่อ ๆ มา ซึ่งในปี พ.ศ. 2565 นี้ สาขาวิชาบ้านและชุมชน ได้รับเป็นเจ้าภาพจัดโครงการการประชุมวิชาการระดับชาติ เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 7 เพื่อเป็นเวทีในการนำเสนอผลงานวิชาการทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ระดับบัณฑิตศึกษาและปริญญาตรี และเกิดการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างคณาจารย์และนักศึกษาทั้ง 3 สถาบัน ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป อนึ่งในการจัดประชุมวิชาการระดับชาติในครั้งนี้ ได้รับความร่วมมือจาก สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายในครั้งนี้

คณะผู้ดำเนินการจัดประชุมวิชาการ ขอขอบคุณ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ ที่ร่วมเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมวิชาการครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้บริหาร คณาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ตลอดจนผู้นำเสนอผลงานการวิจัย ผู้เข้าร่วมประชุมวิชาการ คณะทำงานและนักศึกษา ที่มีส่วนร่วมสำคัญในการจัดการประชุมวิชาการครั้งนี้ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

รายชื่อคณะกรรมการฝ่ายพิจารณาบทความและตรวจทานเอกสาร และผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ
โครงการประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 7

ศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา
รองศาสตราจารย์ ดร.จงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร
รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย ปริญญาสุทธินันท์
รองศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย ภูวนาถวิจิตร
รองศาสตราจารย์เอมอร เจียรมาศ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณภัทร วิศวะกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ชนก เครือสุคนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิสระ บุญญะฤทธิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สยาม ราชวัตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุประภา สมนึกพงษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิเทพ เอกสิทธิพงษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์สุดา พุฒจร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภรัตน์ แสงฉัตรแก้ว
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศราพร พรหมนิมิตกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวรรยา ธรรมอภิพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวดี อึ้งโพธิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาคร ชลสาคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงสุดา ภู่อ่าง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระพี แสงสาคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงพันธ์ ต้นตระกูล
อาจารย์ ดร.สมยศ โอ่งเคลือบ
อาจารย์ ดร.อรยา พรเอี่ยมมงคล
อาจารย์ ดร.ปรีวิทย์ ไวยาษาชีวะ
อาจารย์ ดร.ส่งเสริม แสงทอง
อาจารย์ ดร.ธิตีพัทธ์ บุญปก
อาจารย์ ดร.อับดุลเลาะ เจ๊ะหลง
อาจารย์ ดร.ศรันยา เผือกผ่อง
อาจารย์ ดร.สุนี คำนวลศิลป์
อาจารย์ ดร.จรรยาบรรณ สุธรรมมา
อาจารย์รชกร วชิรสิโรตม
อาจารย์วันชัย เจือบุญ
นางสาวสุนิสา วงศ์ประทุม

กำหนดการ

การประชุมวิชาการระดับชาติ เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 7
“นวัตกรรมการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”

จัดโดย

สาขาวิชาบ้านและชุมชน ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ร่วมกับ

สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์
สาขาวิชาชุมชนศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
และ สาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

วันที่ 9 เมษายน 2565 เวลา 08.00 – 17.00 น.

ผ่านระบบการประชุมออนไลน์ โปรแกรม ZOOM Meeting ID: 3814820686

ภาคเช้า

- เวลา 08.00 – 08.25 น. ผู้เข้าร่วมการประชุมวิชาการระดับชาติ เข้าสู่ห้องประชุมออนไลน์
- เวลา 08.25 – 08.30 น. กล่าวต้อนรับ
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณภัทร วิชะกุล หัวหน้าภาควิชามนุษยสัมพันธ์
- เวลา 08.30 – 09.00 น. พิธีเปิด
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวี จันทร์ส่อง
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์
- กล่าวรายงาน โดย รองศาสตราจารย์ ดร.อารณ์ โอภาสพัฒนกิจ
รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- เวลา 09.00 – 10.00 น. บรรยายพิเศษเรื่อง นวัตกรรมจัดการชุมชนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
โดย ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อานันท์ กาญจนพันธุ์
- เวลา 10.00 – 10.30 น. บรรยายพิเศษเรื่อง ทิศทางการใช้นวัตกรรมจัดการชุมชน
โดย รองศาสตราจารย์ ดร.อารณ์ โอภาสพัฒนกิจ
- เวลา 10.30 – 10.45 น. พักร (ผู้ดำเนินรายการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้นำเสนอ เข้าห้องประชุมย่อยเพื่อเตรียมการนำเสนอ)
- เวลา 10.45 – 12.05 น. นำเสนอผลงานภาคบรรยายระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์และบุคคลทั่วไป
(ภาคเช้า จำนวน 3 ห้องประชุมย่อย)
- เวลา 12.05 – 12.15 น. ผู้ทรงคุณวุฒิลงมติคัดเลือก “การนำเสนอผลงานวิจัยดีเด่น”
- เวลา 12.15 – 12.45 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- เวลา 12.45 – 13.00 น. ผู้ดำเนินรายการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้นำเสนอ เข้าห้องประชุมย่อยเพื่อเตรียมการนำเสนอ

ภาคบ่าย

- เวลา 13.00 – 16.30 น. นำเสนอผลงานภาคบรรยายระดับปริญญาบัณฑิต (ภาคบ่าย จำนวน 8 ห้องประชุมย่อย)
ผู้ทรงคุณวุฒิลงมติคัดเลือก “การนำเสนอผลงานวิจัยดีเด่น”
- เวลา 16.30 – 17.00 น. พิธีปิด

- ประกาศรางวัล

“บทความวิจัยดีเด่น”

ระดับบัณฑิตศึกษา 1 รางวัล ระดับปริญญาตรี 1 รางวัล

“การนำเสนอผลงานวิจัยดีเด่น”

ระดับบัณฑิตศึกษา 3 รางวัล ระดับปริญญาตรี 8 รางวัล

- กล่าวปิด โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณภัทร วิศวะกุล

หัวหน้าภาควิชามนุษยสัมพันธ์

- สาขาวิชาชุมชนศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน คณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รับผิดชอบการเป็นเจ้าภาพการประชุมวิชาการระดับชาติ

เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 8

.....

หมายเหตุ : เกียรติบัตรทุกรางวัลจะดำเนินการจัดส่งทางไปรษณีย์ให้แก่ผู้เข้าร่วมนำเสนอผลงานวิจัย

ห้องที่ 7 HB 7210 สุขภาวะชุมชนและการพัฒนาคุณภาพชีวิต (1)

ผู้ทรงคุณวุฒิ : 1. อ.วันชัย เจือบุญ, 2. ผศ.ดร.พิมพ์ชนก เครือสุคนธ์, 3. ผศ.ทรงสุดา ภู่อสว่าง (ผู้ดำเนินรายการ: นางสาวปรียาภัทร์ จรัสวงศ์ภักดี)			
เวลา	หมายเลขบทความ	ชื่อบทความ	ชื่อผู้นำเสนอ
13.00 – 13.20 น.	975	ศูนย์การเรียนรู้โหนด นา เล : นวัตกรรมสังคมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนท่าหิน อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา	วริศรา ว่องวิทยา, พิมพ์ประกาย จิตรแก้ว, ภูวดล สุทธิชาติ
13.20 – 13.40 น.	977	การดำรงชีพกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของเกษตรกรชาวสวนยางพารา ชุมชนบ้านหนองปลิง ตำบลรัตภูมิ อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา	คิตกานท์ ทองนิม, ชนิษฐา แก้วกุนนิล, เขมิกา ต้นดีเวชรกุล
13.40 – 14.00 น.	987	แรงจูงใจและพฤติกรรมการออกกำลังกายในยุค New Normal ของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี	นันทจิรา หมั่นรักษ์
14.00 – 14.20 น.	1028	ชีวิตวิถีใหม่ภายใต้การระบาดใหญ่โควิด-19 ของนักศึกษาสาขาวิชาชุมชนศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	สุไรดา ลาวัลย์
14.20 – 14.40 น.	1049	การกำกับอารมณ์ของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร	นงนภัส พงษ์จันทร์
14.40 – 15.00 น.	1055	พฤติกรรมการป้องกันตนเองของผู้สูงอายุจากโรคไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชนบ้านฝั่งท่า ตำบลวังคัง อำเภอบางขัน จังหวัดยะลา	พิชญา ภาชู
15.00 – 15.20 น.	1060	ความรู้และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ของประชาชนหมู่บ้านเมืองเอกบางปู ตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ	นฤเบศร์ ยิ่งมาก
15.20 – 15.40 น.	1120	ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อการให้บริการของศูนย์อาหารมหาวิทยาลัยเชียงใหม่	จิราภา คำสม, เหมือนฝัน แก้วคำสี

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
แรงจูงใจและพฤติกรรมกรรมการออกกำลังกายในยุค New Normal ของนักศึกษาศาสาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี นันทจิรา หมื่นรักษ และนรินทร์ สังข์รักษา.....	674
ชีวิตวิถีใหม่ภายใต้การระบาดใหญ่โควิด-19 ของนักศึกษาศาสาวิชาการจัดการชุมชนศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ นุรวารี สมาน, สุไรดา ลาวัลย์, โรชนิชา วาจะ และอับดุลเลาะ เจ๊ะหลง.....	685
การกำกับอารมณ์ของนักศึกษาวิชาชีพรู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร นงนภัส พงษ์จันทร์ และวนัญญา แก้วแก้วปาน.....	696
พฤติกรรมกรรมการป้องกันตนเองของผู้สูงอายุจากโรคไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชนบ้านฝั่งท่า ตำบลวังก้ง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พิชญา ภาชู และนรินทร์ สังข์รักษา.....	710
ความรู้และพฤติกรรมกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของประชาชนหมู่บ้านเมืองเอกบางปู ตำบลบางปูใหม่ อำเภอมะนังสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ นฤเบศร์ ยิ่งมาก และสุนี คำนวนศิลป์.....	717
ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อการให้บริการของศูนย์อาหารมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มิรา บุญปรานีวงศ์, จิราภา คำสม, สุทธิชา ภักดีอาษา, เหมือนฝัน แก้วคำสี, อติตยา ชื่นเกษม, พาติมา ลินคักดีโค และอรยา พรเอี่ยมมงคล.....	728
ระดับปริญญาบัณฑิต ห้องที่ 8 HB 7207 สุขภาวะชุมชนและการพัฒนาคุณภาพชีวิต (2) คุณภาพชีวิตของพนักงานฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ปาริชาติ ปัจฉารักษ์สิริ และกันยารัตน์ เมืองแก้ว.....	739
การตระหนักรู้ในตนเองของนักศึกษาวิชาชีพรู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สาวินี บุบผา และอรุปรีย์ เกิดในมงคล.....	752
ปัจจัยการปรับตัวการใช้ชีวิตในยุค New Normal ของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร บุญญจินดา มานะชลวิฑิต และนรินทร์ สังข์รักษา.....	762
ความมั่นคงทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ ชลิตา เลื่อมศิริ และชินัน บุญเรืองรัตน์.....	776
สภาพทางเศรษฐกิจและการปรับตัวของผู้ใช้แรงงานรายวันต่อภาวะวิกฤตการแพร่ระบาด ไวรัสโคโรนา 2019 กรณีศึกษา บริษัท F&F Food จังหวัดสุพรรณบุรี อภิยดา วรณสุริวงศ์ และทิพย์สุดา พุฒจร.....	784
การใช้แอปพลิเคชันสั่งอาหารออนไลน์ของผู้บริโภคในพื้นที่อำเภอมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร ณัฐพล หันเวียน และชงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร.....	796
พฤติกรรมกรรมการปรับตัวการใช้ชีวิตวิถีใหม่ของผู้ใช้บริการตลาดเบลีคอมาร์เก็ต ตำบลท้ายบ้านใหม่ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ จุฑามณี เขลากระโทก และนรินทร์ สังข์รักษา.....	806

ความรู้และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
ของประชาชนหมู่บ้านเมืองเอกบางปู ตำบลบางปูใหม่
อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

KNOWLEDGE AND SELF-PROTECTION BEHAVIOR IN THE EPIDEMIC SITUATION OF CORONAVIRUS
DISEASE 2019 (COVID-19) AMONG PEOPLE IN MUANG EK BANG PU VILLAGE, BANG PU MAI
SUB-DISTRICT, MUEANG SAMUT PRAKAN DISTRICT, SAMUT PRAKAN PROVINCE

นฤเบศร์ ยิ่งมาก¹ และ สุนี คำนวลศิลป์²

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับของความรู้และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนในหมู่บ้านเมืองเอกบางปู ตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 130 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผ่านช่องทางแอปพลิเคชันไลน์ วิเคราะห์ผล โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 130 คน มีคะแนนเฉลี่ย 1.81 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างดีมาก และด้านพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา-19 ด้วย ผลวิจัยได้คะแนนเฉลี่ย 3.79 อยู่ในระดับที่ดี ระดับความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ พฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.13$) แสดงว่า ประชาชนที่มีความรู้เกี่ยวกับการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับมาก จะมีพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มากขึ้นด้วย

คำสำคัญ: ความรู้, พฤติกรรมการป้องกันตนเอง, โรคติดเชื้อโคโรนา-19

Abstract

This research aims to study the level of knowledge and behaviors in self-protection against COVID-19 infection of the people in the village of Muang Ek Bang Pu Bang Pu Mai Subdistrict Mueang Samut Prakan District Samut Prakan Province The sample consisted of 130 people in Muang Ek Bang Pu Village. Data were collected by using a questionnaire through the LINE application Data were analyzed using frequency and percentage.

The findings indicate that the knowledge of self-protection against COVID 19 infection from the sample of 130 people with an average score of 1.81, which is quite good. The behavior in preventing infection with the COVID 19 with the research results, the average score of 3.79 is in a good level knowledge level about COVID 19. There was a positive correlation with self-protection behaviors from COVID 19 infection. The statistically significant at the level ($r = 0.13$) showed that people with knowledge of COVID 19 infection at high levels, they will have more behaviors to protect themselves from contracting the COVID 19 virus.

Keywords: KNOWLEDGE, SELF-DEFENSE BEHAVIOR, COVID-19 INFECTION

¹ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

² อาจารย์ ดร. ประจักษ์คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

1. บทนำ

การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด 19 ได้เริ่มต้นเมื่อปลายปี พ.ศ. 2562 และลุกลามไปทั่วโลก ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ สังคมและเศรษฐกิจของประชากร สำหรับการระบาดของโรคโควิด-19 รอบแรกในประเทศไทย พบผู้ป่วยต้องสงสัยรายแรกเมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2563 เป็นนักท่องเที่ยวหญิงชาวจีน (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2563) การระบาดรอบที่ 2 ในประเทศไทย เริ่มช่วงปลายเดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 โดยพบหญิงไทย อายุ 67 ปี อาชีพค้าขายที่ตลาดกลางกุ้ง ตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งคาดว่าเป็นการติดเชื้อจากแรงงานชาวจีนในตลาดกุ้งซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีแรงงานชาวจีนมาอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดสมุทรสาครได้ลงพื้นที่เพื่อทำการตรวจเชิงรุกและพบว่าผู้ติดเชื้อรายใหม่ชาวจีนมาเป็นจำนวนมาก การระบาดก็ยังคงดำเนินอย่างต่อเนื่อง และส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของประชาชน ในประเทศไทยได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และได้ประกาศภาวะฉุกเฉินของประเทศไทยโดยมุ่งเน้นให้ประชาชนอยู่บ้าน ปฏิบัติงานที่บ้าน รักษาระยะห่างทางกายภาพ รักษาระยะห่างทางสังคม สวมหน้ากากอนามัย และล้างมือบ่อยๆ

งานวิจัย อาทิ Zhong et al. (2020) ศึกษาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของชาวจีนพบว่า ความรู้เกี่ยวกับการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับในประเทศไทยยังมีงานวิจัยน้อยมากที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้วยสถานการณ์และเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชน โดยเลือกพื้นที่ศึกษาหมู่บ้านเมืองเอกบางปู ตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ เนื่องด้วยหมู่บ้านเมืองเอกบางปู เป็นหมู่บ้านที่อยู่ใกล้กับนิคมอุตสาหกรรม มีประชาชนอาศัยอยู่มาก และประกอบด้วยการเดินทางออกไปทำกิจกรรมต่าง ๆ ของประชาชนในหมู่บ้านและประชาชนภายนอกที่เข้ามาในหมู่บ้าน เพราะฉะนั้นประชาชนจึงต้องระมัดระวังในเรื่องของการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งนี้หวังว่าผลจากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรด้านสุขภาพในการดูแลสุขภาพของประชาชนเพื่อป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในการดูแลสุขภาพของประชาชนในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนในหมู่บ้านเมืองเอกบางปู ตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
- 2.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนในหมู่บ้านเมืองเอกบางปู ตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

3.1 แนวคิดและทฤษฎี

แนวคิดเรื่องความรู้และความเข้าใจ

ความรู้ ความเข้าใจ คือสิ่งที่เกิดมาจากการสั่งสมจากการศึกษา การค้นคว้า หรือ ประสบการณ์ รวมถึงความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะความเข้าใจหรือสารสนเทศที่ได้รับมาจาก ประสบการณ์ ทั้งการได้ยิน การฟัง การคิด หรือการปฏิบัติของควิชาในแต่ละสาขาตามที่พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2546 ได้ให้ความหมายไว้ และبلوم (Bloom, 1980 อ้างถึงใน ศิพล รื่นใจชน, 2549: 10) กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้ว่าประกอบด้วย 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา ความเชื่อ สถานภาพทางสังคม และประสบการณ์ และ 2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ครอบครัว กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง และสื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์วิทยุ โทรทัศน์ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมาก ต่อการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของบุคคล บลูม (Bloom, 1964) กล่าวว่า ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมเป็น

กระบวนการที่เชื่อมโยงอย่างเป็นขั้นตอนเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการ มี 3 องค์ประกอบ คือ 1) ความรู้ 2) ทักษะ 3) การปฏิบัติ

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม

พฤติกรรมมนุษย์เป็นการตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือการรับเข้าทั้งหลาย ไม่ว่าจะภายใน หรือภายนอก มีสติ หรือไม่มีสติชัดเจนหรือแอบแฝง และโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่ สลับซับซ้อนและมีตัวแปรหลายตัวที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์โดยต้องอาศัยศาสตร์ หลายแขนงมาช่วยอธิบายสำหรับทางชีววิทยาเป็นการศึกษาโดยเน้นทางด้านร่างกาย ระบบประสาท สมองส่วนต่าง ๆ

วิธี แจ่มกระจ่าง (2541) กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึงการกระทำ หรือการแสดงออกของบุคคลที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายในจิตใจและสิ่งเร้าภายนอกโดยการกระทำนั้นอาจเป็นไปโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวซึ่งอาจเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์ถึงแม้บุคคลอื่นสามารถสังเกตการณ์กระทำนั้นได้หรือไม่ก็ตาม

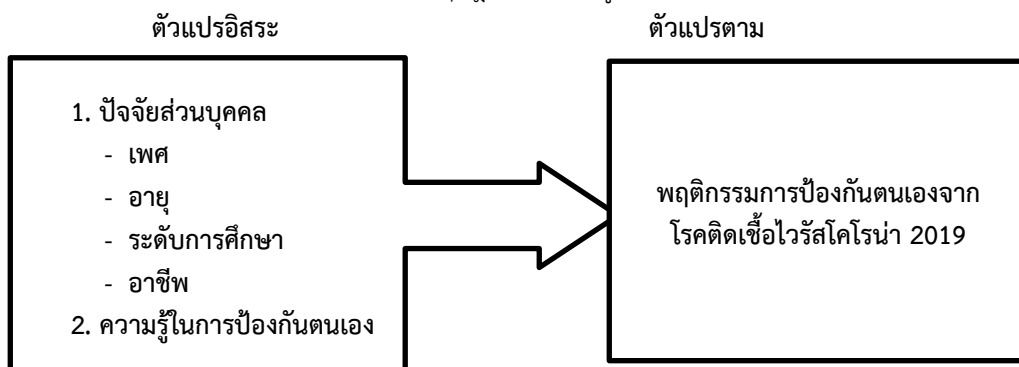
3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐวรรณ คำแสน (2564) ศึกษาระดับของความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 19 ตลอดจนความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในอำเภออุทงจังหวัดสุพรรณบุรีในช่วงการระบาดของไวรัสโคโรนา-19 กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชน 445 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ ผลการศึกษาพบว่า 1) ประชาชนในอำเภออุทง จังหวัดสุพรรณบุรีส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30-49 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 46.07 มีความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 19 ในระดับมาก ร้อยละ 80.70 เชื่อมั่นว่าประเทศไทย จะเอาชนะโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 19 ได้ และร้อยละ 83.40 มั่นใจว่าในที่สุดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 19 จะถูกควบคุมได้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 99.80 สวมหน้ากากอนามัยเมื่อออกจากบ้าน 2) ระดับการศึกษา ความรู้ และทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .10, .18,$ และ $.16$ ตามลำดับ)บุคลากรทางสุขภาพสามารถนำผลการศึกษาไปใช้เพื่อส่งเสริมประชาชนให้มีความรู้ และป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 19 ได้

ไมลา อิสสระสงคราม (2560) ศึกษาเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันควบคุมโรคติดต่อของผู้ดูแลเด็กระหว่างรูปแบบการสอนแบบรายบุคคลด้วยหลักการสิ่งแวดล้อมศึกษา กับรูปแบบการสอนแบบบรรยาย กลุ่มใหญ่ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน 2 แห่ง ที่ตั้งอยู่ในเขตสะพานสูง พบว่า กลุ่มทดลองในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ทักษะ พฤติกรรมการดูแลสุขภาพ และพฤติกรรมการบริหารจัดการ เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value < 0.001) เมื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มเปรียบเทียบในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล พบว่ากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ทักษะ พฤติกรรมการดูแลสุขภาพ และพฤติกรรมการดูแลสุขภาพแวดล้อมสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value < 0.05)

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชาชนที่อาศัยในหมู่บ้านเมืองเอกบางปู ตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 1,300 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรในหมู่บ้านเมืองเอกบางปู ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ไม่มีภาวะผิดปกติด้านสุขภาพจิต สามารถพูดอ่านหรือฟังภาษาไทยเข้าใจ และมีความยินดีให้ข้อมูล โดยการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร TaroYamane กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนไว้ที่ 0.1 โดยมีสมการคำนวณการกำหนดกลุ่มประชากรตัวอย่างของ TaroYamane:

$$n = \frac{N}{1+Ne}^2 \text{ โดยที่}$$

n : คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง หรือ ขนาดของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

N : คือ ขนาดของประชากร

e : คือ ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (ร้อยละ หรือ เปอร์เซนต์)

$$\text{แทนค่า } N = \frac{1,300}{1+1,300(0.1)^2}$$

$$\text{ได้ } N = 93$$

จากผลลัพธ์ 93 คนจากนั้น ผู้วิจัยเพิ่มกลุ่มตัวอย่าง 37 คน เพื่อให้ผลลัพธ์ครอบคลุมได้มากขึ้น จึงใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็น 130 คน

5.2 เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาพักอาศัยในชุมชน สถานที่และรับบริการด้านสุขภาพ ซึ่งเป็นลักษณะสำรวจรายการ

ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 15 ข้อ ซึ่งเป็นการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ เป็นตัวเลือกระหว่าง ถูกต้องกับไม่ถูกต้อง โดยมีเกณฑ์จำแนกระดับของคะแนนเฉลี่ย ออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 0.00-1.00 หมายถึง ระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.01-1.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.00 หมายถึง ระดับมาก

ส่วนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 15 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบประเมินค่าความถี่ 4 ระดับคือ เป็นประจำ บ่อยครั้ง บางครั้ง และไม่เคยปฏิบัติ โดยมีเกณฑ์การจำแนก ระดับของคะแนนเฉลี่ย ออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 0.00-2.00 หมายถึง พฤติกรรมไม่ถูกต้อง

คะแนนเฉลี่ย 2.01-4.00 หมายถึง พฤติกรรมที่ถูกต้อง

5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยให้ประชากรกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามออนไลน์ ผ่านการใช้ Google form หรือแอปพลิเคชัน Line โดยให้ดาวน์โหลดแบบสอบถามออนไลน์ด้วย QR code ใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 5-10 นาที และใช้วิธีให้คนรู้จักในหมู่บ้านช่วยแนะนำเพื่อนหรือชาวบ้านคนอื่น ๆ ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านให้ช่วยตอบแบบสอบถามผ่านช่องทางกลุ่มไลน์ของหมู่บ้าน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวน ลดความเสี่ยงจากการเก็บข้อมูลในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 โดยเก็บข้อมูลในระหว่างเดือนธันวาคม ปีพ.ศ.2564 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ปีพ.ศ.2565

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำผลการตอบแบบสอบถามมาลงข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ตามหมวดหมู่วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ (%) เพื่อตอบคำถามการวิจัย หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัว

แปรตาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน แล้วใช้โปรแกรม Excel ในการวิเคราะห์ โดยกำหนดค่าระดับความสัมพันธ์จากค่า r ดังนี้

- ระหว่าง .01-.20 หมายถึง ระดับต่ำมาก
- ระหว่าง .21-.40 หมายถึง ระดับต่ำ
- ระหว่าง .41 -.60 หมายถึง ระดับปานกลาง
- ระหว่าง .61 -.80 หมายถึง ระดับสูง
- มากกว่า .80 หมายถึง ระดับสูงมาก

6. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งออกได้เป็น 3 ตอน ดังนี้

6.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล แสดงผลการวิเคราะห์ได้ ดังตารางที่ 1 ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	42	32.30
หญิง	88	67.70
อายุ		
15-20 ปี	38	29.20
21-25 ปี	31	24.80
26-35 ปี	43	32.20
36-59 ปี	9	6.90
60 ปีขึ้นไป	9	6.90
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	1	0.80
ประถมศึกษา	1	0.80
มัธยมศึกษาตอนต้น	8	6.10
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	16	13.10
อนุปริญญา/ปวส.	32	24.60
ปริญญาตรีขึ้นไป	71	54.60
อาชีพ		
กำลังศึกษาอยู่	45	34.60
เกษตรกร เช่น ทำไร่ ทำนา	1	0.80
ค้าขาย/ทำธุรกิจ	5	3.80
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	2	1.60
พนักงานโรงงาน/บริษัท/เอกชน	64	49.20
ไม่มีอาชีพ/รับจ้างทั่วไป	12	9.20
อื่น ๆ	1	0.80

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนแห่งนี้		
0-5 ปี	5	3.80
6-10 ปี	5	3.80
11-15 ปี	12	9.20
16-20 ปี	30	23.10
21-25 ปี	25	19.20
26-30 ปี	4	3.20
มากกว่า 30 ปี	49	37.70
สถานที่เข้ารับบริการสุขภาพ		
โรงพยาบาลประจำจังหวัด	68	52.30
โรงพยาบาลชุมชน	50	38.50
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	11	8.50
อื่นๆ	1	0.70

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 130 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 67.70 มีอายุอยู่ในช่วง 26-35 ปี ร้อยละ 32.20 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ระดับปริญญาตรีร้อยละ 54.60 ลักษณะงานหรืออาชีพเป็นพนักงาน/บริษัท/เอกชนร้อยละ 49.20 กำลังศึกษาอยู่ร้อยละ 34.60 ไม่มีอาชีพ/รับจ้างทั่วไปร้อยละ 9.20 ค่าขายหรือทำธุรกิจร้อยละ 3.80 รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจร้อยละ 1.60 และเกษตรกรหรืออาชีพอื่น ๆ คิดเป็นตัวอย่างละร้อยละ 0.80 ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนส่วนใหญ่อาศัยมากกว่า 30 ปีร้อยละ 37.70 และเมื่อมีปัญหาด้านสุขภาพจะไปรับบริการสุขภาพที่โรงพยาบาลประจำจังหวัดร้อยละ 52.30

6.2 ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชน

การวิเคราะห์ถึงระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนหมู่บ้านเมืองเอกบางปู ตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ แสดงผลการวิเคราะห์ได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ค่าเฉลี่ย (M=Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD=Standard Deviation)

รายการ	ตอบถูกต้อง	ตอบไม่ถูกต้อง	M	SD
1. อาการของโรคติดเชื้อโควิด 19 ได้แก่ มีไข้สูง เหนื่อย อ่อนเพลีย ไอ ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ หายใจเหนื่อยหอบ หายใจลำบาก สูญเสียความสามารถในการดมกลิ่นและรับรส	130 (100)	0	2.00	0
2. โรคติดเชื้อโควิด 19 ติดต่อจากการสัมผัสน้ำมูก น้ำลายหรือเสมหะของผู้ป่วย การไอหรือจามใส่กัน	104 (79.68)	26 (20.32)	1.79	0.40
3. ผู้สูงอายุและผู้ที่มีโรคประจำตัว มีความเสี่ยงการติดโรคติดเชื้อโควิด 19 มากที่สุด	126 (96.80)	4 (3.20)	1.96	0.17
4. โรคติดเชื้อโควิด 19 ไม่สามารถติดต่อไปยังทารกในครรภ์ในระหว่างตั้งครรภ์หรือมีผลต่อเด็กในครรภ์มารดาหรือทารกแรกเกิด	123 (94.50)	7 (5.50)	1.95	0.21
5. โรคติดเชื้อโควิด 19 สามารถทำให้เกิดความเจ็บป่วยในสัตว์ เช่น สุนัข หรือแมวได้	60 (45.35)	70 (54.65)	1.46	0.50
6. กลุ่มที่จะมีอาการโรคติดเชื้อโควิด 19 หรือมีภาวะแทรกซ้อนรุนแรง ได้แก่ นักกีฬา นักวิ่ง	51 (39.84)	79 (60.16)	1.38	0.48

7. อาการโรคติดเชื้อโควิด 19 ในช่วงแรกคล้ายกับอาการของโรคไข้หวัดใหญ่	115 (88.26)	15 (11.74)	1.88	0.32
8. ผู้สูงอายุและผู้ที่มีโรคประจำตัวมักจะมีอาการป่วยรุนแรงหรือตายจากโรคติดเชื้อโควิด 19	127 (97.35)	3 (2.65)	1.97	0.15
9. อาการจากโรคติดเชื้อโควิด 19 คล้ายกับไวรัสในโรคหวัดทั่วไป	125 (96.18)	5 (3.82)	1.95	0.21
10. โควิด 19 ไม่ติดต่อทางเพศจากการส่งของหรือนำเข้าสินค้าจากแหล่งที่มีการแพร่ระบาด	111 (85.16)	19 (14.84)	1.85	0.35
11. การเพิ่มการเดินทางเป็นการเพิ่มความเสี่ยงในการติดเชื้อโควิด 19	87 (66.46)	43 (33.54)	1.66	0.47
12. ผู้ติดเชื้อโควิด 19 ส่วนมากมักไม่แสดงอาการ	100 (76.60)	30 (23.40)	1.76	0.42
13. ผู้ที่ไม่ป่วยสามารถสวมหน้ากากผ้าได้ แต่ผู้ที่มีอาการป่วยให้สวมหน้ากากอนามัย เพื่อประสิทธิภาพในการควบคุมการแพร่กระจายโรค	111 (85.16)	19 (14.84)	1.85	0.35
14. การสูบบุหรี่สามารถเพิ่มโอกาสการติดเชื้อโควิด 19	93 (72.18)	37 (27.82)	1.72	0.44
15. ควรปิดฝาซังโครกทุกครั้งที่เกิดล้าง เพื่อลดโอกาสการฟุ้งกระจายของไวรัสซึ่งถูกขับออกทางอุจจาระได้	117 (92.68)	13 (7.32)	1.91	0.28

ผลวิจัยพบว่ากลุ่ม ตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อโควิด-19 อยู่ในระดับภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 1.81$, $SD = 0.12$) โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 99.2 มีความรู้เกี่ยวกับอาการแสดงที่สำคัญของการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ได้แก่ ไข้ อ่อนเพลีย ไอ แห้ง ปวดเมื่อยตามตัว กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 96.80 รู้ว่า ผู้สูงอายุและผู้ที่มีโรคประจำตัว มีความเสี่ยงการติดเชื้อโควิด 19 มากที่สุด กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 76.60 เชื่อว่าผู้ติดเชื้อโควิด 19 ส่วนมากมักไม่แสดงอาการ และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 97.35 คิดว่า ผู้สูงอายุและผู้ที่มีโรคประจำตัวมักจะมีอาการป่วยรุนแรงหรือตายจากโรคติดเชื้อโควิด 19

6.3 พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชน

การวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนหมู่บ้านเมืองเอกบางปู ตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ แสดงผลการวิเคราะห์ที่ได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ค่าเฉลี่ย ($M=Mean$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD=Standard Deviation$)

รายการ	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	M	SD
1. ล้างมือด้วยสบู่หรือแอลกอฮอล์หลังสัมผัสบริเวณหรือสิ่งของที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด 19	116 (90.60)	14 (9.40)	0 (0.00)	0 (0.00)	3.89	0.30
2. ล้างมือตาม 7 ขั้นตอน (1. ฟ่ำมือถูฝ่ามือ 2. ถูหลังมือและขอกนิ้ว 3. ถูฝ่ามือและขอกนิ้ว 4. หลังนิ้วมือถูฝ่ามือ 5. ถูนิ้วและโคนนิ้วหัวแม่มือ 6. ถูปลายนิ้วมือบนฝ่ามือ 7. ถูรอบข้อมือ) ตามข้อแนะนำของกระทรวงสาธารณสุข	83 (65.80)	43 (31.20)	4 (3.00)	0 (0.00)	3.61	0.54
3. ไอ/จามหันหน้าออกจากผู้คน และใช้ผ้าหรือกระดาษปิดปาก	115 (90.20)	13 (8.30)	2 (1.50)	0 (0.00)	3.87	0.37

4. สวมหน้ากากอนามัย/ผ้า เมื่อออกจากบ้าน	122 (93.70)	7 (5.60)	1 (0.70)	0 (0.00)	3.93	0.27
5. รับประทานอาหารที่ปรุงสุกใหม่ ๆ	111 (86.90)	19 (13.10)	0 (0.00)	0 (0.00)	3.86	0.34
6. ใช้ช้อนกลางขณะรับประทานอาหารกับผู้อื่น	110 (86.10)	17 (11.70)	2 (1.50)	1 (0.70)	3.82	0.47
7. ปฏิบัติตามมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม	114 (89.10)	14 (9.40)	2 (1.50)	0 (0.00)	3.86	0.38
8. ตรวจวัดอุณหภูมิ ที่จุดคัดกรอง	116 (90.60)	14 (9.40)	0 (0.00)	0 (0.00)	3.89	0.30
9. ลงทะเบียนโดยใช้แอปพลิเคชันชัชชณะ หรือลงชื่อ เข้า-ออกเมื่อเข้าสถานที่สาธารณะ	107 (83.70)	14 (9.40)	5 (3.90)	4 (3.00)	3.72	0.68
10. ปฏิบัติตามมาตรการของรัฐเกี่ยวกับการป้องกัน โควิด 19	114 (89.10)	16 (10.90)	0 (0.00)	0 (0.00)	3.88	0.32
11. นอนหลับพักผ่อนวันละ 8-10 ชั่วโมง	108 (84.20)	13 (8.60)	9 (7.20)	0 (0.00)	3.77	0.56
12. เปลี่ยนหน้ากากอนามัยทุกครั้งเมื่อหน้ากาก อนามัยที่ใส่อยู่เกิดความชื้น	70 (54.60)	56 (42.40)	2 (1.50)	2 (1.50)	3.52	0.53
13. หลีกเลี่ยงการสังสรรค์กับญาติหรือเพื่อนบ้าน	66 (51.50)	60 (44.50)	4 (3.00)	0 (0.00)	3.49	0.53
14. งดเดินทางไปยังพื้นที่เสี่ยงโรค	111 (86.90)	13 (8.60)	4 (3.00)	2 (1.50)	3.83	0.44
15. ติดตามข่าวสารข้อมูลการแพร่ระบาดของโรคโค วิด 19 ล่าสุดอย่างใกล้ชิด	114 (89.10)	14 (9.40)	2 (1.50)	0 (0.00)	3.89	0.30

ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีระดับพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคโควิด 19 อยู่ในระดับที่ดี ($M = 3.79$, $SD = 0.12$) ซึ่งส่วนใหญ่ปฏิบัติจะป้องกันตัวเองจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นประจำ โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 90.60 ล้างมือด้วยสบู่หรือแอลกอฮอล์หลังสัมผัสผิวบริเวณหรือสิ่งของที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด 19 เป็นประจำ แล้วร้อยละ 9.40 ยังทำเป็นบ่อยครั้ง นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 93.70 มักจะสวมหน้ากากอนามัย/ผ้า เมื่อออกจากบ้านเป็นประจำ และมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 5.60 ที่จะสวมหน้ากากอนามัย/ผ้า เมื่อออกจากบ้าน ทำเป็นบ่อยครั้ง ซึ่งอยู่ในระดับที่ดี โดยมีรายละเอียดดังแสดงในตาราง 3

6.4 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ พฤติกรรมการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับโรคติดเชื้อ ไวรัสโควิด-19

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient) พบว่า ระดับการศึกษา ความรู้เกี่ยวกับการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำมากกับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ของ ประชาชนในหมู่บ้านเมืองเอกบางปู ตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($r = 0.13$)

7. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 มีคะแนนเฉลี่ย 1.81 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างดี อาจเป็นผลมาจากการให้ข้อมูลข่าวสารจากศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด 19 (ศบค.) ที่ได้ให้ข้อมูลข่าวสารในทุกช่องทาง รวมถึงข้อมูลข่าวสารในชุมชน จากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ผู้นำชุมชน

หรือนโยบายระดับชาติจากกระทรวงสาธารณสุข และร้อยละ 54.6 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และประกอบอาชีพรับราชการร้อยละ 1.60 ในส่วนของประเด็นความรู้ที่กลุ่มตัวอย่างได้ตอบผิด หรือเข้าใจผิดเป็นจำนวนมาก โดยยกตัวอย่างตารางที่ 2 หัวข้อที่ 6 กลุ่มที่จะมีอาการโรคติดเชื้อโควิด 19 หรือมีภาวะแทรกซ้อนรุนแรง ได้แก่ นักกีฬา นักวิ่ง โดยส่วนใหญ่แล้วตอบผิดร้อยละ 60.16 อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ทราบข้อมูลข่าวสารของโรคโควิด 19 ได้อย่างแน่ชัด ซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาความรู้ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ของประชาชนในประเทศมาเลเซีย (Azlan, Hamzah, Sem, Ayub, & Mohamad, 2020) ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 โรคอยู่ในระดับสูง โดยตอบคำถามได้ถูกต้องร้อยละ 80.50 เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า ข้อที่มี คะแนนเฉลี่ยน้อย ได้แก่ ผู้ที่ติดเชื้อโควิด 19 ไม่สามารถจะส่งต่อเชื้อไวรัสให้คนอื่นเมื่อไม่มีอาการไข้ ($M = 0.26$) สำหรับเด็กและผู้ใหญ่ตอนต้น ไม่จำเป็นที่ต้องวัดไข้เพื่อป้องกันการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ($M = 0.38$) และอาการคัดจมูก น้ำมูกไหล และจาม พบได้น้อยในผู้ที่ติดเชื้อโควิด 19 ซึ่งอาการเหล่านี้แตกต่างจากโรค ไข้หวัด ($M = 0.54$) ซึ่งในข้อเหล่านี้ หากประชาชนยังไม่ทราบ อาจมีผลต่อพฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อ ไวรัสโควิด 19 และก่อให้เกิดการแพร่ระบาดได้มากยิ่งขึ้น ดังนั้นในการรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนจึง ควรเน้นย้ำในประเด็นเหล่านี้ให้มากขึ้น

ด้านพฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ด้วยผลวิจัยได้คะแนนเฉลี่ย 3.79 อยู่ในระดับที่ดี กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ร้อยละ 93.70 ได้ สวมหน้ากากอนามัยเมื่อออกจากบ้านทุกครั้ง อาจเป็นเพราะพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 นี้ได้มีการรณรงค์ในทุกประเทศทั่วโลกซึ่งนับว่าเป็นพฤติกรรม New normal หรือ พฤติกรรมใหม่ของประชาชนที่มีการดำเนินชีวิตในรูปแบบที่เปลี่ยนไป ซึ่งประชาชนได้ปฏิบัติให้เป็นนิสัย จึงทำให้คะแนนเฉลี่ยของความรู้ในระดับมาก รวมทั้งมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโควิด 19 และมีพฤติกรรมที่ดีในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Zhong et al. (2020) พบว่าประชาชนชาวจีนมีการปฏิบัติเพื่อป้องกันการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มตัวอย่างเกือบร้อยละ 98 สวมหน้ากากอนามัยเมื่อออกจากบ้านทุกครั้ง ในช่วงที่มี การระบาดใหญ่ของไวรัสโควิด 19 ในสาธารณรัฐประชาชนจีน (Zhong et al., 2020)

ส่วนผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พบว่า ระดับความรู้กับการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับ โรคติดเชื้อไวรัสโควิด 19 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($r = 0.13$) แสดงว่า ประชาชนที่มีการศึกษาดี ความรู้เกี่ยวกับการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ระดับมากจะมีพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 มากขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Hussein et.al (2020) ที่พบว่า ระดับการศึกษา ความรู้ และทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ พฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ของชาวอิรัก และผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้กับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อ ไวรัสโควิด 19 ของประชาชนชาวจีน (Zhong et al., 2020) ที่พบว่า ระดับการศึกษา ความรู้และทัศนคติ เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโควิด 19 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อ ไวรัสโควิด 19 และการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อ ไวรัสโควิด 19 ในประเทศซาอุดีอาระเบีย พบว่า ความรู้ และทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรม การป้องกันการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ของประชาชนชาวซาอุดีอาระเบีย (Al-Hanawi et al., 2020) นั่นคือ ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างเป็นขั้นตอน โดยความรู้ที่ดี และ ทัศนคติเชิงบวกของบุคคลย่อมนำไปสู่พฤติกรรมและการปฏิบัติที่ดีได้ในที่สุด (Bloom, 1964)

ผู้วิจัยถามเพิ่มเติมถึงความต้องการขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานในท้องถิ่นเกี่ยวกับเรื่องโรคโควิด 19 โดยส่วนใหญ่แล้วประชาชนในหมู่บ้านเมืองเอกบางปู ตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ต้องการให้หน่วยงานกระจายความรู้ อธิบายความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันโรคโควิด 19 อย่างทั่วถึงโดยบอกหรือให้คำแนะนำตามศูนย์บริการชุมชนหมู่บ้านและต้องการให้เทศบาลเดินสายประกาศเตือนประชาชนในการดำเนินชีวิตเพื่อความปลอดภัยต่อประชาชนและสังคมรอบข้าง

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นข้อมูลให้แก่บุคลากรด้านสุขภาพเช่น หมอหรือพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน อสม. ในการดูแลสุขภาพของประชาชนเพื่อป้องกันการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 และเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในการดูแลสุขภาพของประชาชนในอนาคต

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยต่อไปอาจจะศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อให้ได้ความรู้ที่กว้างขวางมากขึ้น และอาจทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อต่อยอดการประยุกต์ใช้ความรู้ทัศนคติและพฤติกรรม การป้องกันการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ในการให้สุขศึกษาแก่ประชาชน

9. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์ ดร.สุณี คำนวลศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ แนวคิด ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่สละเวลาให้ข้อมูล ทำให้งานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลุล่วง

10. บรรณานุกรม

กรมควบคุมโรค. กระทรวงสาธารณสุข. (2563). คู่มือการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับประชาชนกรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

จารุวรรณ แผลมไธสง. (2559). ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อทางเดินหายใจของผู้ดูแลเด็กปฐมวัยในศูนย์เด็กเล็กกรุงเทพมหานคร (รายงานผลวิจัย). ชลบุรี : สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ณัฐวรรณ คำแสน. (2564). ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ของประชาชนในเขตอำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี (รายงานผลวิจัย). เพชรบุรี : วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี.

บงกช โมระสกุล, พรศิริ พันธสี. (2564). ความรู้และพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-19 ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา และวิทยาลัยเซนต์หลุยส์ (รายงานผลวิจัย). กรุงเทพฯ : วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา และวิทยาลัยเซนต์หลุยส์.

พฤติกรรมการป้องกันโรค COVID-19 ของพนักงานสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ . สืบค้นเมื่อ 31 กรกฎาคม 2564. จาก

<https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/sat16/6114060102.pdf>

ไมลา อิศสระสงคราม. (2560). ความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมในการป้องกันควบคุมโรคติดต่อของผู้ดูแลเด็กในรูปแบบการสอนรายบุคคลด้วยหลักการสิ่งแวดล้อมศึกษากับรูปแบบการสอนแบบบรรยายกลุ่มใหญ่. วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 ขอนแก่น, 24(1). หน้า 91-104.

สวรรยา สิริภคมงคล และสำราญ สิริภคมงคล. (2559). ปัจจัยด้านประชากร สังคม และ ปัจจัยด้านสุขภาพที่มีผลต่อความรู้และพฤติกรรมป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ของผู้ป่วยเบาหวานกรณีศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ (รายงานผลวิจัย) นครสวรรค์ : สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 จังหวัดนครสวรรค์ กรมควบคุมโรค, กระทรวงสาธารณสุข.

ศิวพล รื่นใจชน .(2549). ความรู้ ความเข้าใจ ในสิทธิของประชาชนเกี่ยวกับธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ศึกษากรณีประชาชน หมู่ 1 ตำบลท่ามะขาม อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยบูรพา.

- วิธี แจ่มกระทีก. (2540). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรบริโภคอาหารจานด่วน ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. ปรญญานิพนธ์สาขาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิธีป้องกันตัวเองและสังคมจากโรคติดต่อโควิด-19 . สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2564. จาก <https://www.gj.mahidol.ac.th/main/knowledge-2/preventioncovid/>
- รายงานผลการศึกษามาตรการด้านการบริหารจัดการองค์กรในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 กองโรคไม่ติดต่อปี พ.ศ. 2563 สืบค้นเมื่อ 8 กันยายน 2564. จาก <https://ddc.moph.go.th/uploads/publish/1169820210818084708.pdf>
- โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) . สืบค้นเมื่อ 27 ตุลาคม 2564. จาก <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/index.php>
- Azlan, A. A., Hamzah, M. R., Sern, T. J., Ayub, S. H., & Mohamad, E. (2020). **Public knowledge, attitudes and practices towards COVID-19: A cross-sectional study in Malaysia.** *PLOS ONE*, 15(5), e0233668. doi:10.1371/journal.pone.0233668.
- Bloom, B. S. (1964). **Taxonomy of education objective:** The classification of educational goals: Handbook II: Affective domain. New York: David Mckay.
- Hussein, N. R., Naqid, I. A., Jacksi, K., & Abdi, B. A. (2020). Assessment of knowledge, attitudes, and practices toward COVID-19 virus among university students in Kurdistan region, Iraq: Online cross-sectional study. *Journal of Family Medicine and Primary Care*, 9(9), 4809–4814.
- Zhong, B. L., Luo, W., Li, H. M., Zhang, Q. Q., Liu, X. G., Li, W. T., & Li, Y. (2020). **Knowledge, attitudes, and practices towards COVID-19 among Chinese residents during the rapid rise period of the COVID-19 outbreak: A quick online cross-sectional survey.** *International Journal of Biological Sciences*, 16(10) 1745–1752.